

GOSPODAR-SKI LIST V POUK IN ZABAVO

IZHAJA VSAKEGA PRVEGA V MESECU

Cena Inzeratom po dogovoru

CENA: 100 Din letno, inozemstvo 200 Din

Uredništvo in uprava Maribor, Slomškov trg št. 20

Zakon o srednjih šolah.

»Službene Novine« v Beogradu so v svoji številki dne 17. septembra tega leta objavile novi zakon o srednjih šolah, ki je s tem dnevom stopil v veljavnost. Zakon je obširen ter obsega 132 členov. Ker je to prvi novi zakon na polju šolske zakonodaje in ker z njegovim uveljavljanjem, kakor poudarja zadnji — 132. — člen tega zakona, prenehajo veljati vsi dosedanji zakoni, uredbe, zakonske naredbe o srednjih šolah in vsi zakonski predpisi, ki se protivijo določbam tega zakona, bo potrebno naše čitatelje o njegovih glavnih določbah vsaj nakratko obvestiti.

Naloga in vrste srednjih šol.

Naloga srednje šole je, da skladno razvija sposobnost učencev, da jim daje višjo splošno in narodno izobrazbo, da goji moralno in značaj, da ustvarja sposobnost in voljo do dela in zavest o nalogah življenja, o socialnih in državljanskih dolžnostih, da usposobi učence za lažje in uspešneje napredovanje v poznejših poklicih in za strokovno in znanstveno izpopolnjevanje na visokih šolah in vseučiliščih.

Srednje šole so popolne z 8 razredi ali nepopolne s prvimi štirimi razredi. Delijo se v naslednje vrste: realna gimnazija, realka in klasična gimnazija (s klasičnimi jeziki, namreč z latinščino in grščino). Realka ali klasična gimnazija se lahko otvori kot poseben šolski zavod ali kot vzporedni oddelek realne gimnazije samo v krajih, kjer že obstoja realna gimnazija. Srednje šole so lahko moške za učence in ženske za učenke ali pa mešane za skupno šolanje učencev in učenk v krajih, kjer ni posebnih ženskih srednjih šol iste vrste.

Določba o zasebnih srednjih šolah.

Kakor določa člen 5., so srednje šole državne ali samoupravne. Zasebnih srednjih šol ne sme biti. Prosvetni minister lahko prepove delovanje vseh šol in tečajev za pripravo zasebnih učencev srednjih šol, ako to zahtevajo šolski ali državni interesi.

Kar se pa tiče dosedanjih zasebnih srednjih šol, določajo prehodne naredbe v členu 127. naslednje: Izvzeto od § 5. bodo mogle nadalje obstojati samo zasebne srednje šole, ki že obstojajo na dan, ko stopa v veljavo ta zakon,

ako se najdalje v času štirih mesecev potem, ko stopi v veljavo ta zakon, v vsakem oziru podvržejo novim predpisom. V istem roku se morajo prilagoditi predpisom tega zakona tudi samoupravne srednje šole, ki bodo obstojale na dan, ko stopa ta zakon v veljavo. Nove zasebne srednje šole se ne morejo otvoriti niti obstoječe premestiti iz kraja v kraj.

Dolžnosti občin in oblasti.

Občina, v kateri se otvori državna srednja šola, je dolžna dati potrebno zemljišče za šolsko poslopje. Če občina nima primerne zemljišča, se to zemljišče odkupi po zakonu o razlastitvi nepremičnin. Stroške za zgradbo, popravilo in vzdrževanje nosi oblast. Redne poprave na poslopju se morajo izvršiti ob času velikih počitnic. Da se zgradi in popravi čimveč poslopij, se oblast lahko zadolži, za kar dobi državno dovoljenje.

Samoupravne srednje šole.

Samoupravnim korporacijam (oblastim, okrajem in občinam) se lahko dovoli, da na svoje stroške otvorijo in vzdržujejo popolne ali nepopolne srednje šole. Otvoritev se izvrši s kraljevim ukazom na predlog prosvetnega ministra. Tudi za te srednje šole veljajo z ozirom na šolske zgradbe, opremo, knjižnice, učila, notranjo ureditev, učni načrt in program isti predpisi, kakor za državne srednje šole. Za učno osebje teh šol (ravnatelja in učitelje) je predpisana ista kvalifikacija (usposobljenost), kakor na državnih šolah. Za te šole ne veljajo omejitve o najmanjšem številu učencev. O veljavnosti spričeval, izdanih od teh šol, odločuje prosvetni minister.

Šolsko leto.

Šolsko leto pričanja 11. septembra z vpisom učencev v vse razrede ter traja do 10. septembra prihodnjega leta. Šolski pouk se začne takoj, ko so vpisi končani, najkasneje pa 16. septembra ter traja v popolnih srednjih šolah do 10. junija, v nepopolnih pa do 15. junija. Za učence VIII. razreda prenehajo predavanja 31. maja, za učence IV. razreda pa 10. junija. Šolsko leto se deli na tri tromesečja, prvo od začetka šolskega leta do konca novembra, drugo do

konca februarja in tretje do konca maja, odnosno do zaključka šolskega leta.

Letni učni uspeh se sporoči učencem na Vidov dan s primerno šolsko svečanostjo. Počitnice trajajo od 29. junija do 31. avgusta. Ob katerih praznikih (državnih in cerkvenih) se ne vrši pouk, določi ministrstvo prosvete.

Vpisovanje in sprejemanje učencev.

Učenci se vpisujejo v posamezne razrede od 11. do 13. septembra vključno in sicer po vrsti, ki jo določi šolski ravnatelj. Za vpis v prvi razred mora vsak učenec predložiti potrdilo o uspešno dovršenem četrtem razredu osnovne šole, o dobrem ponašanju, dalje krstni list ali v dokazanem slučaju, da ga je nemogoče si nabaviti, potrdilo, da je na dan vpisa imel najmanj 10 let in največ 13 let. Pri vpisu v 5. razred učenec ne sme biti starejši kot 17 let, v 7. razred pa ne več ko 19 let. Vsaka srednja šola je dolžna sprejeti učence iz svoje šolskega ozemlja in učence iz drugih šolskih okolišev, ako v njih ni šol, kakor tudi otroke staršev, ki so se preselili. Vsi učenci se morajo takoj prvi dan pregledati po šolskem zdravniku.

Dijaška društva.

Kakor določa člen 67., smejo dijaki srednje šole ustanavljati društva z namenom razumske, moralne, estetične in zdravstvene izpopolnitve, nikakor pa ne na plemenski ali verski podlagi. Delovanje teh društev stoji pod stalnim nadzorstvom šolske uprave. Pravila teh društev odobrava prosvetni minister na predlog profesorskega zbora. Razen teh društev učenci srednjih šol ne smejo biti člani nobene druge organizacije razen naraščaja Rdečega križa.

Veroučitelji.

Med obsežnimi določbami o profesorjih, njih vrstah in kvalifikaciji (vsposobljenosti) se tudi nahajajo določbe o veroučiteljih. V členu 70. se določa, da se profesorji ali suplenti verouka postavljajo samo tam, kjer bo za te predmete dosti ur, sicer pa se nastavlja honorarni učitelji verouka (ki podučujejo proti zmerni nagradi). Za suplenta verouka se more, kakor določa člen 74. nastavit tisti, ki je položil zrelostni izpit na srednji šoli ali v bogoslovju in diplomski izpit na bogoslovni fakulteti katerega našega vseučilišča ter priloži dovoljenje cerkvene

oblasti, da sme poučevati verouk v srednjih šolah. Takšno dovoljenje pa morejo cerkvene oblasti tekom njegovega poznejšega delovanja preklicati, ako se pokaže, da je dotični delal proti odredbam cerkvene oblasti. S takim učiteljem se bo postopalo po zakonu. Prehodne naredbe določajo v členu 122., da se duhovnikom katerekoli priznane veroizpovedi, kadar stopijo v službo

veroučitelja, štejejo pri določitvi osnovne plače in penzije vsa leta, ki so jih prebili kot dušni pastirji v župniji. Zakon končuje s temi besedami: »Priporočamo našemu ministru prosvete, da ta zakon objavi, vsem našim ministrom, da se za njegovo izvršitev brigajo, oblastim zapovedujemo, da po njem postopajo, vsem in vsakemu pa, da se mu pokorijo.«

POLITIČNI PREGLED.

V NAŠI DRŽAVI.

Nj. Vel. kralj se je mudil zadnje dni v Bosni. Dne 17. septembra se je zopet vrnil v prestolico.

Novi zakoni. O od kralja podpisane-mu kmetijskemu zakonu smo poročali, da se bo začel takoj izvajati, kakor hitro ga bodo objavile »Službene novine«. Najnovejša beograjska poročila obveščajo javnost, da so se v zakon urinile nekatere napake, katere se bodo odstranile. Kmetisko ministrstvo pripravlja kot zadnji zakon, zakon o agrarni reformi. Glavna podstava, na kateri se gradi novi zakon, je ta, da se veleposestva znižajo na nižjo mero, kakor dosedaj. Čisti katastralni donos za posamezna zemljišča pa se naj kot podlaga za odškodnino lastnikom zemljišč, v kolikor gre za travnike pomnoži s sto, kolikor za njive pa s 60.

Novc knjige.

Iz zgodovine življenja in delovanja kapucinov. Napisal p. Mavricij Teraš. Str. 95. — Ta knjižica nam opisuje, kako so se kapucini tekom štiristoletnega svojega obstanka z apostolsko gorečnostjo trudili za zveličanje duš, kako so požrtvovalno širili krščansko vero med pogani in neverniki, kako so se pečali z znanstvom in pisateljevanjem, kako so vneto stregli bolnikom in kako imenitno so se udeleževali na socialnem, diplomatičnem in političnem polju. Tudi slovenski kapucini so storili mnogo dobrega za Cerkev, državo in svoj narod. Bili so priljubljeni ljudski govorniki in takorekoč prvi slovenski katoliški pisatelji. V zgodovini slovenskega slovstva zavzemajo trije kapucini, namreč o. Ivan od Sv. Križa, o. Rogerij iz Ljubljane in o. Hipolit iz Novega mesta prav častno mesto. Vsled tega priporočamo vsem čitateljem Slovenskega Gospodarja, naj si naroče knjižico p. Mavricija. Naroča se v kapucinskem samostanu v Celju in stane samo 8 Din, po pošti en Din več.

»A njega ni...« je povest iz svetovne vojne. Izšla je komaj pred enim mesecem, pa je razširjena že po celi Sloveniji. Ali jo že imate? Dobi se v obeh Cirilovih knjigarnah, v knjigarnah v Celju in Ptujju ter pri pisatelju Franc Kolencu (kaplanu v Murski Soboti). Stane brez poštnine brošir. izd. samo 15 Din, vezana pa 22 Din.

DNEVNE VESTI.

Dve smrtni nesreči. V mariborski bolnici je preminul v ponedeljek 16. sept. trgovec Ludovik Pauser, ker je dobil težke notranje poškodbe pri avtomobilski nesreči pred Brudermanovo gostilno v Bresternici pri Kamnici v nedeljo 15. septembra zvečer. — Težak voz je zdrobil prsa hlapcu mariborskega prevoznika Kovačiča v ponedeljek 16. septembra v Rošbahu. Po prepeljavi v mariborsko bolnico je revež izdahnul.

Čevljarska obrtna zadruga v Mariboru naznanja vsem svojim članom, da se vrši v nedeljo dne 13. oktobra tega leta četrta toletna vajeniška in pomočniška preizkušnja. Prošnje za pripust k preizkušnji je vložiti do 1. oktobra pri načelniku zadruga v Mariboru, Orožnova ulica 6.

Skorajšnja otvoritev vodovoda v Hočah. V Hočah pri Mariboru bo te dni enkrat otvorjen novi vodovod, ki bo skozi deset in desetletja blagoslov za celo veliko vas. Za napravo potrebnega vodovoda ima največ zaslug g. dekan A. Sagaj, ki je poleg skrbi ter potov še izposloval denarno podporo pri oblasti. Pohvala in zahvala gre mariborskemu vodovodnemu mojstru g. Černiju, ki je napeljavo vodil in tudi na občo zadovoljnost končal.

Vsem občinskim uradom v vednost. Nekateri občinski uradi so začeli naročevati tiskovine za občinske proračune. Da ne bomo na ta naročila odgovarjali posamič, objavljamo, da tiskovine še niso tiskane, zato jih nimamo še na zalogi. Ko jih dobimo, bomo objavili v Slov. Gospodarju.

Mariborska porota. V ponedeljek dne 16. je začelo pred mariborskim okrožnim sodiščem jesensko porotno zasedanje, ki je trajalo do sobote 21. septembra in sodilo o 8 slučajih. O prvi smrtni osodbi poročamo natančneje v spodnji notici. Za na smrt obsojenim Repatecem je bil obsojen Franc Pukšič iz Ptujškega polja na 6 let, ker je zaklal svojo ženo Marijo. Radi obdolžitve detomora je bila oproščena Julijana Ferk iz Apač. Druga detomorilka Marija Ciglar iz Prekmurja je bila obsojena na tri leta. Vislice je prisodila porota Josipu Glasu iz Pregrade na Hrvaškem, ker je umoril in izropal živinskega prekupca Jakoba Žirovnika iz Lanca vasi pri Sv. Trojici v Halozah. Kot zadnji je sedel na zatožni klopi profesor Hilarijon Tofan iz Bukovine radi posilstva. Tofan je bil obsojen na eno leto ječe.

Dvakrat obsojen na vislice. V ponedeljek 16. septembra je začelo jesensko zasedanje mariborske porote. Kot prvi

je odgovarjal za Kajnov zločin Ivan Repatec. Ta porotni slučaj navajamo natančneje, da bodo čitatelji spoznali, kako globoko lahko pade človek brez Boga in vesti. Izvleček Repatecove obtožnice je ta-le: Ivan Repatec je že leta 1894 skupno s svojo ljubico zavratno umoril posestnico Katarino Vernik v Dobravi, pri kateri je delal, pa se je hotel polastiti njenega lepega posestva. Pod pretvezo, da grede delat k notarju skupno pogodbo za posestvo, je zvalil Vernikovo v Marenberg. Med potjo jo je s sodelovanjem svoje ljubice Cene Rainer umoril. A kmalu so prišle oblasti zločinu na sled in oba morilca sta bila obsojena na smrt na vešalih. Repatec je bil pomiloščen na dosmrtno ječo, iz katere pa ga je rešilo splošno pomiloščenje leta 1919. Repatec se je leta 1921 priženil k Mariji Gregorič v Vasi, obč. Remšnik in je bil njen tretji mož. Spoznal se je z Ivanom Veronikom, ki se je bavil s tihotapstvom in je stalno razpolagal z velikimi vsotami denarja. Repatec je nedaleč tanujočega Veronika redno obiskoval in — ker krojaška obrt ni več nesla — se je tudi on posvetil tihotapstvu in sta delala skupno. Dne 10. avgusta 1925 zjutraj sta odšla oba skupaj v smeri Marenberg—Vuhred—Ribnica, drugi dan na se je po isti poti vračal Repatec sam. V gostilni Poštočnik v Ribnici je jedel in pil in plačal s tisočdinarskim bankovcem. Zvečer je prišel domov v Vas. Ponoči je šel buditi ljudi, češ, da čuje vpitje, kakor da nekoga ubijajo. A nihče od drugih ni ničesar čul. Drugo jutro pa je peljal ljudi na neko mesto v bližini, kjer so ležale razne stvari Ivana Veronika ter je osumil Starca Leopolda, da je umoril Ivana Veronika, čegar trupla ni bilo nikjer. Značilno je, da so ljudje pri Repatečevem povratku iz Ribnice videli, da je bil njegov nahrbtnik bolj poln, nego ko sta šla z Veronikom gor. Sum je padel na Repateca, da je umoril Veronika. Pri hišni preiskavi so res našli v Repatečevi sobi Veronikove hlače. Zaprli so ga, dasi je tajil in trdil, da mu je hlače dal Leopold Starc in ga obdolžil umora. Ko se je Repatec videl v zategati, je začel hliniti umobolnost in so ga poslali na Studenec, kjer so pa zdravniki ugotovili, da je pri pameti. Veronikovo truplo so našli 4. avgusta 1926 kot okostnjak v takozvani Globači v Ribnici na Pohorju. Spoznali so ga po pasu. Državno pravdnštvo je obtožilo Repateca hudodelstva umora. Porota je obsodila Repateca v drugič na vislice.

Prerokbe slovitega zvezdogleda za l. 1930. Znani ameriški zvezdogled R. Lee se je mudil te dni v Londonu. Ob tej priliki je dal sledečo preroško napoved za leto 1930: Prihodnje leto bo leto iznajdb, za katere bo svet hvaležen Angležem in Amerikancem. Leta 1930 se bo posrečilo potom aeroplanov odkriti neraziskane pokrajine krog severnega tečaja, ki hranijo bajne zemeljske zaklade. Amerikanec bo našel solnčni motor, s katerim bo omogočena uporaba sile solnčnih žarkov. Amerikancu se bo posrečilo, da bo razbil atome in bo na ta način mogoča spojitev ter zmes doslej nespojljivih elementov. Iznajdba z raketnimi avto-

nobili in letali bo leta 1930 popolnoma propadla in se izkazala kot nekaj nemogočega. Nemški kemik bo znašel za pogon motorjev veliko cenejšo tekočino nego je bencin. Leta 1930 bosta izvršena atentata na predsednika Francije in ameriških Združenih držav.

Polet ptic na široko morje natančno opazovan na otoku Pelagosu čez Adrijansko morje, je dal sliko v naslednjem razporedu: 1. Najmočnejši polet je bilo opazovati med 9. uro pred — in 2. uro popoldne. 2. Podnevi so leteli poljski in gozdni škrljančki, žolte pasteričice, senice vseh vrst, rdeče čaplje, divji golobje in pivke. 3. Polet se je vršil v smeri proti jugu, k jugovzhodu, redko k zapadu. Postolke so letele brez izjeme k jugu. 4. Večina ptic je priletelo od severa, manj od zapada. 5. Kosi, drozgi, taščice, penice so v temnih, viharjih nočeh prenočile na otoku. 6. Polet se pomiče zelo naglo. 7. Na Pelagosu se je opazilo, da ptiči lete v višini 500 m in nikoli 5.000 do 12.000 m kakor je ponekod bilo ugotovljeno. 8. Skupina ptic selivk znaša največ 700 glav in najmanj en par.

Vino — znak osvoboditve. Pod vodstvom škofov je sprejel te dni papež na tisoče italijanskih romarjev, ki so posetili Rim v zahvalo za spravo med sv. stolico in Italijo. Pri tej priliki je sprejel sv. Oče čudno darilo. Bili sta mu podarjeni dve steklenici iz leta 1870. Vino je zapustil zapečateni višji duhovnik iz Massareno do tedaj, dokler bo papeštvo vatikanski ujetnik. Oni papež, ki se bo osvobodil, njemu se naj podari vino v znak osvoboditve. Naslednik že davno umrlega ustanovitelja zgorajne ustanove je izpolnil pri tej priliki prednikovo željo.

Dolgo neizsledeni krvoločnež. Že nekaj deset dni vznemirjajo prebivalce znanega nemškega mesta Düsseldorf zločini, ki so posebnost glede živinske krutosti. Strah in groza Düsseldorfčanov sta dosegla višek, ko so našli v predmestju na njivi trupli dveh otrok. Otroka so že pogrešali nekaj dni. Preiskava je dognala, da sta bila umorjena na grozovit način. Obema je bil prerezan vrat in povrh sta bili trupli še posejani z ubodljaji z nožem. Še le po zverinskem zločinu je doznala policija zvezo med devetimi podobnimi, ki izvirajo od iste roke. Žrtve enega zločinca so postali v Düsseldorfu in okolici: moški, ženske in otroci. Mlad mož je pogledal natančneje neznanca, ki ga je takoj zabodel v hrbet in pobegnil. Dve uri zatem je nagovoril isti lopov na javni ulici 30 letno žensko. Predno mu je utegnila odgovoriti na vprašanje, jo je že zabodel parkrat v trebuh. Pol ure za tem je srečal lepo 18 letno Ello Goldhausen. Brez besede je stopil zločinec k dekletu in jo sunil z nožem v prsata v trebuh. Z mlado deklico se je srečal neznan moški in jo povabil na izlet ob reki Reni. Proti večeru je postal moški napram dekletu nasilen. Ker se je dekle ustavljalo, ga je zverina zabodel desetkrat z nožem. V vseh teh naštetih krvavih slučajih je manjkala dolgo vsaka sled za grozovitim neznancom.

GOSPODARSTVO.

Vinogradniki v novi nevarnosti.

V »Gospodarju« smo že parkrat opozarjali na nevarnost, katera grozi našemu slovenskemu vinogradništvu radi poplave z dalmatincem.

Čisto neopaženo in kar naenkrat pa je cela Slovenija preplavljena s protialkoholnim izdelkom, ki se imenuje »šabeso«. Pijača je zelo okusna muzira kot šampanjec, je v dobro zaprtih steklenicah in po ceni. Treba še posebej poudariti, da ni na prodajo prav nobene davka in nikakih šikan od strani finančne oblasti. Gostilničar zasluži pri vsaki steklenici najmanj 1 Din čistega. Razpečavanje šabese je tako organizirano, da tvrdka pripelje na lepem avtomobilu po dvakrat na teden svežo pijačo, kasira denar in odpelje prazne steklenice. Za manjše kraje postuje mariborska centrala, sicer so pa že v vseh večjih krajih podružne izdelovalnice.

Treba še omeniti, da je šabesa izvrsten pridevek k vinu in posebno okusno se spaja s kislimi dolenskimimi vini. Glavni sedež »šabese« je Zagreb in od tamkaj se je raznesla pijača potom tih organizacije brez kričeče reklame po celi Hrvatski in Sloveniji. Dobiček, kojega že imajo izdelovalnice šabese do sedaj, mora biti ogromen in to vse brez pare davka.

Gostilničarji sami so prav zadovoljni z novo pijačo, ki jim daje lep zaslužek, po katerem ne sega davčna oblast. Poplava s šabeso je velika nevarnost za naše slovensko vinogradništvo in oblastno kislavo vodo pa je že itak skoro popolnoma izpodrinila po deželi in kopalščih.

Opozorili smo na »šabeso« ne radi tega, da bi bili proti protialkoholnemu gibanju, ampak radi tega, ker se kasirajo pri razprodajah protialkoholnih pijač milijoni; a od teh se ne plača niti najmanjšega davka; pri tem pa visoki davki uničujejo vinogradnika.

Vinogradniški krogi se bodo morali zganiti in opozoriti oblasti, da ne gre, da bi eden brez vsakega davka si polnil žep z milijoni, drugi pa radi previsokih dajatev popolnoma propadel.

Mariborski trg. Na sobotni trg 21. septembra so pripeljali špeharji na 25 vozeh 48 zaklanih svinj, kmetje 11 vozov sadja, 13 voz krompirja, zelja in čebule. Krme na trgu radi dežja ni bilo. Svinjsko meso je bilo po 15 do 27.50 Din. Krompir 0.90—1.25, čebula 2—3, zelje 0.50—6, kumarce 0.10 do 2. Pšenica 2.50, rž 2.25, ječmen 2, koruza 2.50, proso 3—3.50, novi fižol 2.50—3, grah 8—10. Ena kokoš 40—42, par piščancev 32—60, raca 27—30, gos 50—80, domači zajec 20—30. Jabolka 2—5, hruške 3—6, slive 2—4, breskve 10—18, grozdje 6—10. Mleko 3, smetana 12—16, surovo maslo 40, jajca 1.25 do 1.50, med 25—28.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmem dne 20. septembra je bilo pripeljanih 407 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 100—125, 7—9 tednov stari Din 200—300, 3—4 mesece stari Din 350—450, 5—7 mesecev stari 480—520, 8—10 mesecev stari Din 600—750, 1 leto stari Din 980—1200. 1 kg žive teže Din 10.50—12, 1 kg

mrtve teže 16—18 Din. Prodanih je bilo 203 svinj.

Kmetijsko gospodinjstvo štirimesečni tečaj za dekleta se prične pri šolskih sestrah v Ptuj (Mladika) s 15. oktobrom. Natančne podatke se dobi pri vodstvu samem.

Razstava sadja pri Mali Nedelji. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva priredi pri Mali Nedelji v nedeljo dne 29. septembra 1929 od 7.30 do 18. ure v Društvenem domu sadno razstavo. Ta razstava ima osobito namen, nuditi našem sadjarjem ugodno priliko za spoznanje obstoječega stanja našega sadjarstva, kar je neobhodno potrebno za razvoj te za Slovenske gorice velevažne panoge narodnega gospodarstva. Razstavljen bode vse domače namizno sadje, osobito pa tako, za katerega obstoje možnosti ugodne prodaje. Zato je želeli, da se naši sadjarji, domači kakor okoliški v velikem številu udeležijo te važne prireditve, ki naj bo domačinom v čast in novo spodbudo, tujcem pa naj pokaže sad žuljev prleškega gospodarja.

Ustanovitev rodovniškega odseka v Puconcih. Na pobudo vsestransko delavnega predsednika kmetijske podružnice v Murški Soboti ter na inicijativo vnetega in agilnega živinorejskega nadzornika g. ing. Wenkota se je pred dvema mesecema ustanovil rodovniški odsek kmetijske podružnice v Puconcih za odgojo plemenske žvine simentalske pasme. Ustanovitev tega odseka kaže velik napredek za povzdigo živinoreje v tamošnjem okraju ter obeta cela organizacija v kratki bodočnosti sijajne uspehe. Za predsednika je bil izvoljen neumorno delaven kmet in mlinar g. Kühr, katerega ime nam jamči za razvoj te organizacije.

Hmelj v laškem okraju ali žalost v hiši. — G. urednik, ko bi Vam jaz mogel popisati potrtost in obupnost naših ljudi, ki so se letos mučili s hmeljem, mislim, da bi Vam prišle nehote ne le solze v oči, ampak upravičena ogorčenost v srce! Ne veste: zakaj pa ste se vrgli na hmelj! Le pogledajte naše bregove in strmine: v »urvaldu« trpimo kmetje stokrat več kakor kmetje na poljih ali zmernih hribeh. Trta je pri nas pred 20 leti usahnula, novi amerikanec ne uspeva pri najbolj skrbni kulturi več, zlahka sadje, to je namizna jabolka, ne rodijo v naših visokih krajih; les imajo samo, veliki posestniki, živine ni mogoče vedno prodati, ko se rabi denar. Zato smo segli po hmelju, in sicer v zelo skromni meri, češ, nekaj pa bo le vrgel. Letos pa pride tak udarec, da nas je ne samo razočaral, ampak naravnost pobil. Pomislite, koliko truda in stroškov napravi samo sušenje, ker si še nismo mogli postaviti dragih sušilnic. Noč in dan več kot 14 dni prebiti v zakurjenem prostoru, ki ima nad 40° C, to je naravnost mučenje za ubogega delavca. Sedaj pa nam židje in njihovi (še hujski) mešetarji ponujajo 4 do 5 Din, ponekod celo Din 2.50. In vendar je v naših hribeh hmelj lep zelen, dočim smo povsod po dolinah zlasti v Savinjski dolini videli velike njive popolnoma rujavega, uničenega hmelja. In po listih smo brali, da je v Banatu, na Češkem in Nemškem istotako veliko hmelja šlo v nič po peronospori. No morem verovati, kar se ponekod govori, da je naša državna uprava na ljubo trem našim pivovarjem: Unioni v Ljubljani, Majfartu in Bajonu v Beogradu, oziroma v Zagrebu žrtvovala tisoče hrvatskih in slovenskih hmeljarjev. Kako to, da se nihče za nas ne zavzame, kadar bi nam bila pomoč nujna in potrebna, ko pa nas tudi v najoddaljenejših bregih najde davčni eksekutor. Letos je tukaj nekaj sadja, ki pa nima nobene cene. Blago v Celju postaviti pa nas na naših nepopisno težavnih in dolgih cestah, ko so mnogokrat samo kozje ceste, stane več kakor je sploh sadje vredno. Take razmere so pa ubogega kmetovalca v laških bregih naravnost obupale! Škoda, da letošnjo strašno zimo ni pozebel hmelj, ko je mráz uničil toliko trt in drevja. Sedaj slišiš povsod samo en glas: hmelja ne sadimo nikoli več! — Prizadet hmeljar.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gospoška ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

 Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

1

Cenjena
gospodinja!

Moka najfinjša 00 D 4-
Sladkor kocke . . . 14-
Sladkor kristal . . . 12-
Bučno olje . . . 22-
Kava pražena do-
bra 1/4 12-
Kava pražena bolj-
ša 1/4 14-
Kava pražena zelo
dobra 1/4 16-
Kava pražena fina
1/4 18-
Kava pražena sre-
brna (zavitek) . . . 16-
Kava pražena zla-
ta (zavitek) . . . 20-
Kava mleta „ME-
DINO“ zmešana 1/4 „ 8-
MEDO
Maribor
Glavni trg št. 21

Advokat Dr. Josip Rapoc
preselil je svojo pisarno
Maribor, Aleksandrova cesta št. 24
1109 nasproti steklarne Bernhard

„**B**lagostanje in oskrbo za starost po dneri in ponoč
Vam nudi samo „Ljudska samopomoč“!
Kdor torej tega društva se ni član,
vpíše se naj takoj ter ne odlašaj na drug dan,
ker ura smrti nikomur ni znana
bo Vam olašava saj po „Ljudski samopomoči“ dana.“

LJUDSKA SAMOPOMOČ

podporno društvo za slučaj smrti v MARIBORU, Aleksandrova c. 45

nazanja vsemu cenjenemu občinstvu Slovenije, da ustanovi s 1. oktobrom 1929,

III. skupino z oddelki A/II, B/II, C/II, D/II

ki so namenjeni samo vsem **starejšim zdravim osebam** od 51. do 90. leta in sicer s štiri-letno karenčno (čobelno) dobo in brez zdravniškega spričevala. — Najvišja podpora te skupine znaša v oddelku **A/II 1000, B/II 2000, C/II 4000, D/II 10.000 Din.** — Po umrlih v 1. letu se izplača $\frac{1}{8}$, v 2. letu $\frac{1}{4}$, v 3. letu $\frac{2}{4}$, v 4. letu $\frac{3}{4}$ in po 4. letu $\frac{1}{4}$ pripadajoče podpore. Razun enkratne majhne vpisnine znašajo posmrtnine v posameznih oddelkih po Din 0.50 oz. 1.—, 2.—, 5.— za vsak smrtni slučaj. — Zahtevajte še danes brezplačno pristopno izjavo, ker je sprejemni rok za III. skupino omejen in kratek. — **V prejšnje oddelke A, B, C, D, E, in B/I, C/I, D/I se sprejmejo vse zdrave osebe samo od 1. do 50. leta.** 1133

Število članov nad 13.000.

Izplačane podpore nad 700.000.